

Сухай А.М.

*завідувач сектору вибухотехнічних
та пожежнотехнічних досліджень,
Закарпатський науково-дослідний
експертно-криміналістичний центр
Міністерства внутрішніх справ України*

**ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ ДОКУМЕНТІВ,
ЩО ВЕДУТЬСЯ В ПІДРОЗДІЛАХ
ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ, ЯКІ МОЖЛИВО
ВИКОРИСТАТИ СУДОВОМУ ЕКСПЕРТУ
ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПОЖЕЖНО-ТЕХНІЧНОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ**

Дослідження ефективності дій підрозділів пожежно-рятувальної служби має базуватись на аналізі тих чи інших дій з урахуванням фактичного і необхідного часу на їх здійснення.

Раніше не було окремої методики з даного питання, але зараз ми її вже маємо. Це Методика дослідження дій особового складу органів управління та пожежно-рятувальних підрозділів під час проведення пожежно-технічної експертизи, яка розроблена Харківським НДІСЕ Міністерства юстиції України, реєстраційний код 10.8.34.

Але, на сьогоднішній день, деякі нормативні документи, на які є посилання у даній методиці, втратили чинність, що може поставити під сумнів висновок експерта при її використанні.

Так, Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, затверджений наказом МНС України від 13.03.2012 № 575, втратив чинність у зв'язку із набуттям чинності (27.07.2018) наказу МВС України від 26.04.2018 № 340 «Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж, зареєстрований в Мін'юсті 10.07.2018 за № 801/32253, яким затверджено Статут дій у

надзвичайних ситуаціях + додаток та Статут дій під час гасіння пожеж + додаток.

Також в даній методиці є посилання на «Справочник руководителя тушения пожара» [1], який видавався ще за часів СРСР, а на сьогоднішній день УкрНДЦЗ виданий новий Довідник керівника гасіння пожежі – Київ : ТОВ «Література-Друк», 2016. – 320 с.

Тому, є необхідність при проведенні експертиз за даним напрямком користуватися зазначеними вище документами та додатково вказувати їх у переліку використаних методик та інформаційних джерел.

Приблизний перелік інформаційних джерел та документів, що на сьогоднішній день ведуться в пожежно-рятувальних підрозділах та які можливо використовувати при проведенні досліджень щодо встановлення правильності дій підрозділів під час гасіння пожежі [2]:

- аудіозаписи;
- розклад виїзду;
- план залучення сил та засобів для гасіння пожеж на території району;
- обласний план залучення сил та засобів на гасіння пожеж та надання допомоги у ліквідації надзвичайних ситуацій на території області;
- план взаємодії щодо надання взаємної допомоги під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та гасіння пожеж на територіях сусідніх обласних гарнізонів оперативно-рятувальної служби цивільного захисту;
- книга служби пожежно-рятувального підрозділу (аркуш наряду на службу);
- журнал пункту зв'язку частини;
- картка оперативно-тактичних дій;
- оперативні плани пожежогасіння на об'єкти;
- оперативні картки пожежогасіння на сільські населені пункти;
- оперативна обстановка під час гасіння пожежі;
- схема розташування сил та засобів.

Проаналізувавши зазначені вище інформаційні джерела та документи можна отримати необхідну інформацію про залучені сили і засоби, порядок дій пожежно-рятувальних підрозділів, про дії та

розпорядження КГП під час гасіння пожеж та роботі з документами оперативного реагування.

При цьому, даний перелік не є вичерпним і може змінюватись в залежності від запитань, що ставляться на вирішення пожежно-технічної експертизи, набуття чинності нових або втрати чинності старих нормативних документів.

Окремо необхідно зупинитися на моменті наявності допусків у особового складу пожежно-рятувальних підрозділів на право виконання обов'язків керівника гасіння пожежі.

Відповідно до пункту 1 глави 9 Статуту дій під час гасіння пожеж, затвердженого наказом МВС України від 26.04.2018 № 340, КГП можуть бути посадові особи органів управління та підрозділів гарнізону ОРС ЦЗ, які отримали (підтвердили) в установленому порядку допуск до самостійного виконання обов'язків КГП [3].

Але необхідно зазначити, що на сьогоднішній день порядок отримання (підтвердження) допуску посадових осіб органів управління та підрозділів гарнізонів ОРС ЦЗ до самостійного виконання обов'язків КГП відсутній, а допуски, що видавалися до моменту закінчення дії попереднього Статуту (27.07.2018), мали термін дії 2 роки.

Також сьогодні, у зв'язку із активним процесом децентралізації влади та утворенням територіальних громад, ми можемо спостерігати створення значної кількості підрозділів місцевої пожежної охорони.

Але, у зв'язку із втратою чинності Положення про місцеву пожежну охорону, яке було затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 24.02.2003 № 202 (згідно ПКМУ від 30.12.2015 № 1171), їх діяльність нормативно, крім статті 62 Кодексу цивільного захисту України, якою визначено ким утворюється МПО, її фінансування, можливість співфінансування, ким розробляється та погоджується положення про МПО, не регламентована [4].

Тобто питання надання допуску до керівництва гасінням пожеж, порядок підготовки персоналу МПО, ведення документації МПО на сьогодні не регламентоване і залишається відкритим.

Список використаних джерел:

1. Методика дослідження дій особового складу органів управління та пожежно-рятувальних підрозділів під час проведення пожежно-технічної експертизи, яка розроблена Харківським НДІСЕ Міністерства юстиції України. Реєстраційний код 10.8.34.

2. Порядок організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах управління і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій, затверджений наказом МВС від 07.10.2014 № 1032, зареєстрований в Мін'юсті 04.12.2014 за № 1563/26340.

3. Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж, затверджений наказом МВС від 26.04.2018 № 340, зареєстрованим в Мін'юсті 10.07.2018 за № 801/32253.

4. Кодекс цивільного захисту України.

Ткаченко Д.Р.

курсант,

Науковий керівник: Кисельов А.О.

кандидат юридичних наук, доцент, майор поліції,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

Особливо важливе місце в кримінальному процесі під час здійснення його стадій відіграє саме джерело інформації, від якого залежить надійність, правдивість та її достовірність. Кримінальний аналіз характеризується як специфічний вид інформаційно-аналітичної діяльності, що полягає в ідентифікації та якомога більш точному визначенні внутрішніх зв'язків між інформацією, яка стосується кримінального правопорушення, і будь-якими іншими даними, що були отримані з різних джерел, їх використанням в інтересах ведення оперативно-розшукової та слідчої діяльності, їх аналітичної підтримки [1, с. 82].